

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	42	02.02.2026	20	
Kaupunginvaltuusto	27	23.02.2026	15	

7560-2025 (00 01 02, 09 06 00)

Vastaus valtuutettu Nina Kallion ym. aloitteeseen koskien poikkeusolojen joukkoliikenne- ja väestön palveluihin pääsyn suunnitelmaa

Tiivistelmä:

Valtuutettu Nina Kallio ym. ovat tehneet aloitteen koskien poikkeusolojen joukkoliikenne- ja väestön palveluihin pääsyn suunnitelmaa. Kaupunginvaltuustolle esitetään, että se merkitsee aloitteen vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Kh § 42

Turvallisuus- ja riskienhallintajohtaja Jussi Rapeli ja joukkoliikennejohtaja Jari Paasikivi 21.1.2026:

Valtuutettu Nina Kallio ym. ovat tehneet aloitteen poikkeusolojen joukkoliikenne- ja väestön palveluihin pääsyn suunnitelman laatimisesta.

Aloitteentekijä toteaa, että Suomi ja Eurooppa sekä muu maailma elää jatkuvassa turvallisuuden muutokseen liittyvässä uhassa. Väestön liikkumisen ja turvallisuuden varmistamiseksi aloitteentekijä esittää, että Turun kaupunki yhdessä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) sekä muiden viranomaisien kanssa suunnittelee väestön liikkumisen ja erilaisiin palveluihin pääsyn suunnitelman. Tämä suunnitelma olisi osa muuta väestönsuojelukokonaisuutta.

Kunnan perustehtävä on kuntalain 1 §:n mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kunnalla on riskienhallintavelvoite, joka käsittää myös velvollisuuden varautua toiminnan jatkuvuutta ja palveluiden häiriöttömyyttä uhkaaviin riskeihin. Valmiuslain 12 §:n yleisen varautumisveloitteen mukaan kunnan tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Kunnilla on niin normaalioloissa, häiriötilanteissa kuin poikkeusoloissakin keskeinen vastuu väestön tarvitsemista peruspalveluista, joiden ylläpitämisellä turvataan väestön toimintakyky ja hyvinvointi sekä edistetään väestön itsestä selviytymistä kaikissa tilanteissa. Sähkön ja lämmön jakelu, puhtaan veden tarjonta, jätehuolto sekä katujen ja liikennejärjestelmän ylläpito on pyrittävä turvaamaan kaikissa oloissa. Kansalaisten luottamus keskeisiin palveluihin ja niiden jatkuvuuteen on olennainen asia niin kriisitilanteissa kuin niihin varautumisessa.

Kunnan varautuminen ja jatkuvuudenhallinta edellyttävät, että kaikilla kunnan toimialoilla on laadittu tarvittavat suunnitelmat. Turun kaupunkikonsernin valmiussuunnitelma päivitetään kevään 2026 aikana. Suunnitelmassa määritellään kaupungin omien ja konserniin kuuluvien keskeisten organisaatioiden avaintehtävät ja tärkeimmät yhteistyöjärjestelyt häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suunnitelma ohjaa ja yhteen sovittaa kaupunkikonserniin kuuluvien toimijoiden valmiussuunnittelua ja häiriötilanteiden aikaista toimintaa sekä asettaa niille painopisteitä huomioitavaksi niiden omissa operatiivisissa suunnitelmissa ja toimintakorteissa. Kaupungin palvelukokonaisuudet ja yhtiöt laa-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	42	02.02.2026	20	
Kaupunginvaltuusto	27	23.02.2026	15	

tivat ja päivittävät kaupungin yleistä valmiussuunnitelmaa tarkentavat valmiussuunnitelmansa vastuullaan olevien elintärkeiden tehtäviensä hoitamiseksi kaikissa oloissa.

Joukkoliikenteen saatavuuden, luotettavuuden ja toimivuuden varmistaminen korostuu laajoissa väestönsuojelutilanteissa ja erityisesti poikkeusoloissa. Väestön välttämätön liikkuminen, mm. työssä käyminen, on kyettävä hoitamaan mahdollisimman hyvin samaan aikaan kun mahdollisuudet palvelun tuottamiseen saattavat heikentyä huomattavasti (esim. sähkön käytön mahdolliset rajoitukset ja kiellot, polttonesteen säännöstely, kuljetuskaluston ja henkilöstön luovuttaminen evakuointikuljetuksiin tai sotilasviranomaisen määräämiin tehtäviin). Julkisen liikenteen osalta poikkeusoloissa toimitaan tilanteen vaatimalla tavalla ja tarvittaessa esimerkiksi muutetaan aikatauluja ja reittejä.

Kuntien velvollisuus osallistua pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun alkaa normaalioloissa pelastuslain velvoitteiden mukaisesti ja jatkuu poikkeusoloissa valmiuslain lisävelvoitteiden mukaisesti. Pelastuslain 65 §:n mukaisesti kunta on velvollinen varautumaan pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun sekä laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta väestönsuojelussa.

Valtioneuvoston asetuksen 570/2024 yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa mukaisesti hyvinvointialueen pelastusviranomaisen on asetettava toimialueellaan väestönsuojelun yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmän tehtävänä on hyvinvointialueen pelastustoimen ja muiden hyvinvointialueen alueella toimivien viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtäviin varautumisen ja suunnitelmien yhteensovittaminen. Asetuksen mukaisesti yhteistyöryhmässä käsiteltäviä asioita ovat ainakin seuraavat asiat:

- 1) hyvinvointialueen pelastusviranomaisen johdolla laaditun sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arvioinnin johtopäätösten huomioiminen yhteistyöryhmässä edustettuna olevilla toimialoilla;
- 2) eri toimialojen etukäteisvalmistelut ja yhteistoiminta valmiuslain (1552/2011) 121 §:ssä tarkoitetussa väestön siirtämisessä;
- 3) viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten välinen vastuunjako ja voimavarat varauduttaessa valmiuslain 121 §:n nojalla siirretyn väestön majoitukseen, muonitukseen ja muuhun huoltoon ja siirretyn väestön tilapäiseen majoittamiseen;
- 4) väestönsuojelun johtamista ja koordinaatiota koskevat suunnitelmat ja muut toiminnan etukäteisvalmistelut;
- 5) alueen väestönsuojatilanne ja suojien käyttöön ottoon ja suojautumisen johtamiseen varautuminen;
- 6) sodan ajan pelastustoiminnan yhteistyöhön varautuminen;
- 7) alueiden ja tilojen käyttöön ottamiseen varautuminen;
- 8) tavaroiden hallintaan ottamiseen varautuminen;
- 9) liikkumis- ja oleskelurajoitusten asettamiseen varautuminen;

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	42	02.02.2026	20	
Kaupunginvaltuusto	27	23.02.2026	15	

10) alueen väestön omatoiminen varautuminen poikkeusolojen ughiin; sekä

11) varautuminen viestintään 1–10 kohdassa mainituissa asioissa.

Lisäksi asetus velvoittaa hyvinvointialueen pelastusviranomaisten johdolla laatimaan ja ylläpitämään mahdollisimman ajantasaisina ainakin väestön siirtämisen toimeenpanoa ja siirtyneen väestön vastaanottamista koskevat yhteistyösuunnitelmat sisältäen mm. kuljetusten järjestämisen, väylien käytön ja liikenteen ohjauksen.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastus- ja ensihoitopalvelujen tulosaluejohtajan 17.12.2025 antamalla päätöksellä väestönsuojelun yhteistyöryhmäksi on asetettu Varsinais-Suomen turvallisuusfoorumin alainen ennakointiryhmä. Työryhmässä ovat edustettuina mm. pelastustoimi, sosiaali- ja terveystoimi, Puolustusvoimat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, aluehallintovirasto sekä alueen kunnat. Turun kaupunki osallistuu yhteistyöryhmän työskentelyyn, joka alkaa kevään 2026 aikana.

Oheismateriaali 1	Valtuutettu Nina Kallion ym. aloite koskien poikkeusolojen joukkoliikenne- ja väestön palveluihin pääsyn suunnitelmaa
-------------------	---

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Kv § 27

Oheismateriaali 1	Valtuutettu Nina Kallion ym. aloite koskien poikkeusolojen joukkoliikenne- ja väestön palveluihin pääsyn suunnitelmaa
-------------------	---

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

tied Kallio Nina